

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szaller Ottó jogtanácsos által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek a dr. Udvar Melinda jogtanácsos által képviselt I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű, a Dr. Maros Ügyvédi Iroda (**II. rendű alperes képviselő címe** ügyintéző: dr. Maros Miklós ügyvéd) által képviselt **II. rendű alperes (II. rendű alperes címe)** II. rendű, a dr. Fekete Ágnes Eszter ügyvéd (**III. rendű alperesi képviselő címe**) által képviselt **III. rendű alperes (III. rendű alperes címe)** III. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének a megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. október 25. napján kelt 17.P.21.616/2017/19. számú ítélete ellen a felperes által 20. és 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja az alperesek között 2012. július 9-én létrejött szerződésmódosítás érvénytelenségének a hiányát.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 200.000 (azaz kétszázezer) Ft bírságot a felperes által megjelölt beszédési számlára. A felperes perköltségben marasztalását mellőzi és kötelezi az alpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg a felperesnek személyenként 18.750 (tizennyolcezer-hétszázötven) Ft együttes elsőfokú és fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi a II. és a III. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az államnak külön felhívásra 1.000.000 (egymillió) Ft kereseti és fellebbezési illetéket, 3.000.000 (hárommillió) Ft illetéket az állam visel. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. és a III. rendű alpereseknek személyenként 50.000-50.000 Ft perköltséget. A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 1.500.000 Ft illetékről akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes mint megrendelő, továbbá a II-III. rendű alperesek, mint vállalkozók között 2009. március 12-én vállalkozási szerződés jött létre, amelynek a tárgya az I. rendű alperes **K. Klinikai** tömbjének épület takarítási szolgáltatásai ellátása volt 16.973 m2 alapterületre, a hozzá tartozó ablaküvegzetre és ablakkeretekre 2009. március 13-tól 2012. július 13-ig. A szerződés 1. számú melléklete tartalmazta a takarítási ártáblázatot. Eszerint az éves takarítási díj nettó 104.169.793 Ft, az ablak belső és külső tisztításának díja félévente 4.828.800 Ft.

A szerződésben meghatározott időtartam lejártát megelőzően - 2012. július 9-én - a felek közös megegyezéssel módosították a szerződést akként, hogy annak hatálya 2012. július 14-től a következő eredményes közbeszerzési eljárás lefolytatásáig terjed.

A felperes a D.45/9/2017. számú jogerős határozatában megállapította, hogy a szerződés módosításával az I. rendű alperes megsértette a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (Kbt.) 132. § (1) bekezdését, valamint az 5. §-ára tekintettel a 19. § (1) bekezdését.

Az I. rendű alperessel szemben 500.000 Ft pénzbírságot szabott ki.

Döntését azzal indokolta, hogy a Kbt. 132. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt tiltó rendelkezéssel szemben több mint három éven keresztül ugyanazon egyéb érdekelttől - közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül - rendelte meg az alapszerződésben rögzített feladatok ellátását, holott az új időtartamra is új közbeszerzési eljárás lefolytatását követően lett volna mód szerződés kötésére vagy annak módosítására.

A felperes keresetében elsődlegesen a Kbt. 127. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottan annak a megállapítását kérte, hogy az alperesek között 2012. július 9-én létrejött szerződésmódosítás megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvénytelen.

Másodlagosan - utalva a Kbt. 127. § (3) bekezdésére - kérte, hogy a bíróság nyilvánítsa a szerződés módosítást a megkötésének időpontjára visszamenőleges hatállyal érvényessé. Indítványozta, hogy a Kbt. 164. § (5) bekezdése alapján az alperesekkel szemben egyetemlegesen szabjon ki bírságot, ami legfeljebb a szerződéses érték 15%-a lehet.

Az előzőekben írt jogszabályi rendelkezésen túl hivatkozott még a felperes a Kbt. 164. § (1), (2) és (5) bekezdésében írtakra. Utalt a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:88. §-ára.

Nem tette a felperes vitássá, hogy az I. rendű alperes kötelezően ellátandó betegellátási és ehhez kapcsolódó egyéb feladatokat végez.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a 2012. július 9-ei szerződés módosítására a takarítási szolgáltatás ellátásának folyamatossága érdekében volt szükség. Előadta, hogy az új közbeszerzési szerződés megkötésére csupán 2015. szeptember 3-án került sor, ezért a szerződésmódosítás rendelkezéseinek megfelelően a szerződésmódosítás időbeli hatálya 2015. szeptember 3-ig állt fenn. Kiemelte, hogy a perbeli szerződésmódosítás már nincs hatályban, az teljesedésbe ment, a felek közötti elszámolás megtörtént, ezért annak visszamenőleges hatállyal történő érvénytelenné vagy érvényessé nyilvánítására lehetőség nincs. Előadta, hogy 2012. július 14. napjától a 2005. szeptember 3. napjáig terjedő időszakban a szerződésmódosítás alapján kifizetett ellenszolgáltatás bruttó összege 370.563.519 Ft volt. Nem vitatta a jogsértés megtörténtét és elismerte, hogy a Kbt. 132. §-ában előírt rendelkezések mellőzésével került sor a szerződés módosításra. Álláspontja szerint annak a ténynek is jelentősége van, hogy az I. rendű alperes felsőoktatási intézmény és ezen tevékenység mellett lát el az egészségügy körébe tartozó feladatokat, járóbeteg-ellátást, illetve klinikai központként is működik. A betegellátás pedig csupán megfelelő higiéniai körülmények között folytatható. Ennek a higiéniai feltételnek a biztosítására nélkülözhetetlen volt a szerződés módosítása az új közbeszerzési eljárás elhúzódása miatt. Az I. rendű alperes szándéka nem a Kbt. mellőzésével történő beszerzés megvalósítása, hanem az átmeneti időre a feladat ellátásához szükséges körülmények biztosítása. Állította, hogy kiemelkedően fontos közérdek állt fenn a szerződésmódosítás megkötésekor. A perbeli esetben egy hatályát veszített szerződésről van szó, ezért az érvényessé nyilvánítás nem alkalmazható. Utalt arra is, hogy a szerződés tárgya irreverzibilis szolgáltatás volt. Arra az esetre, ha bíróság az elsődleges keresetnek helyt ad álláspontja szerint bírság kiszabására nem kerülhet sor. A másodlagos kereset megalapozottsága esetén pedig indítványozta, hogy a bírság mértékét méltányosságból a bíróság a lehető legalacsonyabb összegben állapítsa meg.

A II. rendű alperes előadta, hogy a felszámoló részére a perbeli szerződésmódosítással az ellenérték

számlázásával kapcsolatosan semmiféle irat nem került átadásra. A felszámolási zárómérleget 2017. május 31-ei fordulónappal elkészítette, így az alperessel szemben további igényeket peres eljárásban nem lehet érvényesíteni, ezért indítványozta a II. rendű alperes perből történő elbocsátását.

A III. rendű alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Előadta, hogy a szerződést kizárólag a II. rendű alperes teljesítette és az ellenszolgáltatás is hozzá folyt be. A III. rendű alperesnek nem volt rálátása sem a szerződés teljesítésére, sem annak tartalmára. Álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy az I. rendű alperes megsértette volna a Kbt. 132. § (1) bekezdését, valamint a Kbt. 5. § és 9. § előírásait. Jogi álláspontja szerint a Kbt. 132. § (1) bekezdése lehetőséget teremtett a közbeszerzési szerződés módosítására. Arra az esetre, ha a bíróság a pénzbírság kiszabását találná indokoltnak, arra hivatkozott, hogy a III. rendű alperest semmifajta anyagi előnyhöz nem juttatta a szerződésmódosítás, ennek megfelelően vele szemben bírság kiszabására sem kerülhet sor. Mindössze konzorciumi partnerség révén került az eljárásba, a szerződés tényleges teljesítője a II. rendű alperes volt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaptalannak találta.

Mindenekelőtt kiemelte, hogy a perbeli jogvita elbírálására 2013. évi CLXXVII. törvény 1. §-ának a rendelkezése folytán az 1959. évi IV. törvényt (Ptk.) kell alkalmazni, valamint a Kbt.-nek a szerződésmódosítás idején hatályos rendelkezései alapján kell a jogvitát elbírálni.

A felperes D.45/9/2017. számú jogerős határozata egyértelműen megállapította, hogy az alperesek a perbeli vállalkozási szerződésmódosítást közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg. A hivatkozott határozatban foglalt jogsértés megtörténte már nem tehető vitássá, ezért a bíróság a jelen perben nem vizsgálhatja, hogy az alperesek jogszerűen mellőzték-e a közbeszerzési eljárás lefolytatását.

A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a szerződésmódosítás megkötésekor a szerződés teljesítéséhez kiemelkedően fontos közérdek fűződött. Erre figyelemmel a Kbt. 127. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a szerződésmódosítást nem lehet semmisnek tekinteni.

Ezért volt alaptalan a felperes elsődleges keresete.

Alaptalan volt a másodlagos - a szerződés érvényessé nyilvánítására irányuló - kereseti kérelem is. Miután a szerződésmódosítás az előzőekben írtak szerint nem érvénytelen, ezért az érvénytelenség jogkövetkezményeinek az alkalmazására nincs lehetőség. A Kbt. 127. § (3) bekezdése a szerződésmódosítás megkötésekor hatályos szövege szerint a bíróság nem rendelkezik a szerződés érvényessé nyilvánításáról. Az érvényessé nyilvánítás a 2014. március 15. napjától hatályos Kbt. 127. § (3) bekezdése tartalmazza, amire kiemelkedően fontos közérdek fennállta esetén kerülhetett sor. A Kbt. szerződésmódosítás megkötésekor hatályos 164. § (5) bekezdése akként rendelkezett, hogy a bíróság a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés részleges érvénytelenségét, illetve az érvénytelenség hiányát kifejezetten a Kbt. 127. § (2) bekezdése alapján állapíthatja meg, ez esetben bírságot is köteles kiszabni, aminek az összege legfeljebb a szerződés értékének 15%-a lehet.

Mivel az előzőekből megállapíthatóan tehát bírság kiszabására kizárólag a szerződés részleges érvénytelenségének, illetve az érvénytelenség hiányának a megállapítása esetén van mód, az alperesek azonban a szerződésmódosítást közbeszerzési eljárás mellőzésével kötötték meg, így nem szabható ki bírság sem az I., sem a II. és III. rendű alperesekkel szemben.

Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság a II. rendű alperesnek a perből történő elbocsátására

előterjesztett kérelmét. A felperes a II. rendű alperessel szemben nem pénzkövetelést érvényesít, így a peres eljárásban az igény érvényesíthető volt az 1991. évi XLIX. törvény 38. § (3) bekezdésére is figyelemmel.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött, a felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 1.500.000 Ft kereseti illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a felperes másodlagos keresetének adjon helyt és nyilvánítsa a perbeli szerződésmódosítást érvényessé a Kbt. 127. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel, valamint az alpereseket egyetemlegesen kötelezze a Kbt. 164. § (5) bekezdése alapján bírság megfizetésére.

Kérte, hogy az ítéleti indoklásában a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos keresetnek "teljes egészében adjon helyt", ugyanis csupán érvénytelen szerződés esetén merülhet fel annak utóbbi érvényessé nyilvánítása.

Sérelmezte a felperes perköltségben marasztalását, kérte e körben is az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és az alperesek kötelezését a felperes javára perköltség megfizetésére, továbbá kérte az alperesek kötelezését a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére is.

Másodlagosan indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság kötelezését a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.

Fellebbezési kérelme indokaként a 2007/66/EK. irányelvre hivatkozott. Kiemelte, hogy a szerződésmódosítás fontos közérdekre tekintettel történő hatályban tartásáról csak és kizárólag a jogorvoslati eljárások lefolytatásáért felelős szerv dönthet. Hangsúlyozta, hogy az irányelv teljesítését szolgálja a Kbt. 164. § (1) és (5) bekezdése. Álláspontja az volt, hogy a bíróságnak a keresetben megjelölt szerződések kapcsán az uniós és a magyar közbeszerzési szabályok alapján a szerződések érvénytelenségének kimondásáról minden esetben rendelkeznie kell és amennyiben a kiemelkedően fontos közérdeket fennállónak találja, úgy az érvényessé nyilvánítás mellett bírságot is szükséges kiszabnia. Hivatkozott a BH. 2017. 59. számú eseti döntésben írtakra.

Az volt az álláspontja, ha a bíróság a közérdeket fennállónak találja és a szerződést erre tekintettel érvényessé nyilvánítja, ebbe beletartozik az is, hogy előzetesen megállapítsa a szerződés Kbt. 127. § (1) bekezdése szerinti érvénytelenségét, mivel csak egy érvénytelen szerződést lehet utóbb érvényessé nyilvánítani. Az esetben tehát, ha a bíróság a másodlagos keresetnek helyt ad, az magába foglalja az elsődleges kereseti kérelemnek történő helyt adást is.

A másodlagos kereseti kérelmet illetően azt emelte ki, hogy az érvénytelenség hiányát a bíróságnak kell megállapítania, amelyet a Kbt. 164. § (5) bekezdése is alátámaszt. Az esetben, hogyha a bíróság a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés részleges érvénytelenségét, illetve az érvénytelenség hiányát a Kbt. 127. § (2) bekezdése alapján állapítja meg úgy bírságot is köteles kiszabni. A jogszabály rendelkezéséből az is következik, hogy az érvénytelenség hiányát a bíróságnak kell megállapítania, az nem áll fenn a törvény erejénél fogva. Nem mellőzhető bírság kiszabása azért sem, mert az a Kbt. szerinti jogkövetkezmény elmaradását jelenti. Utalt fellebbezésében a BDT.2017. 3651-es jogesetben írtakra is.

Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel fenntartotta az alperesek egyetemlegesen történő marasztalását a kiszabandó bírságban.

Nehezményezte perköltségben marasztalását és azt is, hogy a felperes teljes költségmentessége folytán le nem rótt illeték viselésére az elsőfokú bíróság az államot kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelmét az esetben tartotta fenn, ha a másodfokú bíróság nem lát lehetőséget az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatására.

A Pf. 8 sorszám alatti beadványában a felperes hivatkozott a Debreceni Ítéltábla 20.854/2017/8. számú, a 20.858/2017/7. számú és a 20.856/2017/10. számú ítéletekre, amelyek - álláspontja szerint - a fellebbezésben foglaltakat támasztják alá.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

Az elsődleges fellebbezési kérelmet illetően arra hivatkozott, hogy a szerződésmódosításkor hatályos Kbt. 127. § (2) bekezdés a kiemelkedően fontos közérdek fennállta esetén nem az érvényesség nyilvánításáról rendelkezik, hanem kifejezetten azt rögzíti, hogy a szerződés nem semmis, azaz nem érvénytelen. Álláspontja az volt, hogy a szerződésmódosításkor hatályos Kbt. 164. § (5) bekezdésére figyelemmel nincs mód bírság kiszabására, ugyanis a perbeli szerződésmódosítás nem közbeszerzési eljárás alapján kötött szerződés, hanem közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződés. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban is kifejtett álláspontját, hogy a Kbt. 127. § (2) bekezdés b) pontja csak hatályos és érvényes szerződés kapcsán értelmezhető. A perbeli szerződésmódosítás folytán a felek közötti jogviszony már megszűnt.

Indokolatlannak tartotta az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését. Az I. rendű alperes a felperes határozata szerint kiszabott bírság összegét megfizette és a perbeli szerződésmódosítás hatálya 2015. szeptember 30-án megszűnt. Mindezek mellett a felperes képviselője egyetlen tárgyaláson sem jelent meg, nyilatkozatot a perben nem tehet. Ilyen körülmények között indokolatlan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság utasítása a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.

Arra az esetre, amennyiben a másodfokú bíróság úgy ítélné meg, hogy a perbeli esetben alkalmazható bírság az alperesekkel szemben, annak mértékét méltányosságból a lehető legalacsonyabb összegben kérte megállapítani. Az egyetemleges marasztalást illetően pedig azt emelte ki, hogy az I. rendű alperes vonatkozásában a kérelem elutasításának van helye, miután az I. rendű alperes a kiszabott bírság összegét már megfizette a döntőbizottság határozata szerint.

Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság a fellebbezésnek helyt adna, kérte a másodfokú bíróság a felperes javára megállapítható jogtanácsosi munkadíjat mérsékelje.

A III. rendű alperes az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmével egyezően az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben alapos.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését is kérte. Ezért a másodfokú bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy indokolt-e a Pp. 252. § (1), (2) vagy (3) bekezdésének az alkalmazása.

A peres iratokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság szabályszerűen volt megalakítva [Pp. 252. § (1) bekezdés], nem sértett lényeges eljárási szabályt [Pp. 252. § (2)], továbbá a per elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, így további bizonyításra sem volt szükség [Pp. 252. § (3) bekezdés].

A felperes a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelme indokaként az előzőekben írtak szerinti okokat nem jelölt meg és azok fennállta nem is volt megállapítható, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azzal kapcsolatos jogi álláspontját, hogy a jogvita elbírálására a perbeli szerződésmódosítás megkötésekor hatályban volt 2011. évi CVIII. törvény (Kbt.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az egyes szerződések megkötésének időpontjára

visszamenő hatállyal történő érvényessé nyilvánítás lehetőségéről a 2014. évi XV. törvény 83. § (19) bekezdésével módosított Kbt. 127. § (3) bekezdése rendelkezik azzal, hogy a módosító rendelkezés 2014. március 15-től hatályos. A perbeli szerződésmódosítás megkötésére a felek által nem vitatottan 2012. július 9-én került sor. Az ekkor hatályban volt Kbt. 127. § (3) bekezdése pedig az érvényessé nyilvánításról nem rendelkezik. Mindezek folytán a fellebbezésnek az érvénytelenség megállapítása, továbbá az érvényessé nyilvánítással kapcsolatos hivatkozásai alaptalanok.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával is, hogy a perbeli esetben a Kbt. 127. § (2) bekezdés b) pontja szerint megállapítható, hogy a szerződés teljesítéséhez kiemelkedően fontos közérdek fűződött, ennek folytán pedig a szerződés nem tekinthető semmisnek. A rendelkezésre álló peradatokból az elsőfokú bíróság alappal jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes a betegellátási tevékenységet csak akkor tudja megfelelő biztonsággal folytatni, ha folyamatosan gondoskodik az ezek céljára használt helyiségek és területek állandó takarításáról, a megfelelő higiénias körülmények biztosításáról. Ezek hiánya ugyanis nyilvánvalóan az I. rendű alperes betegellátással kapcsolatos tevékenységét lehetetleníti el.

Tévedett azonban amikor ez okból, továbbá arra tekintettel, hogy az alperesek közbeszerzési eljárás mellőzésével kötötték a szerződést, a keresetet teljes egészében elutasította.

Helyesen idézte az elsőfokú bíróság a Kbt. perbeli időben hatályban volt 164. § (5) bekezdését, tévesen jutott azonban arra a következtetésre, hogy a bírság kiszabásának a kötelezettségét a jogszabály kizárólag a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződések esetére írja elő. A Kbt. 127. § (1) bekezdés a) pontja szerint a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötött szerződés semmis, kivéve ha a (2) bekezdés b) pontja alapján a kiemelkedően fontos közérdek megállapítható. Az előbb hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből megállapítható, hogy a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése olyan közbeszerzési jogsértés, amely megalapozhatja a (2) bekezdés szerinti feltételek fennállásának hiányában a szerződés semmisségét. Ebből viszont az is következik, hogy a közbeszerzési jogsértés fennállta esetén a Kbt. 164. § (5) bekezdése alapján nem mellőzhető pénzbírság kiszabása (BDT 2017. 3651.).

A Kbt. szerinti szankciók alkalmazására azonban csupán az ajánlatkérővel szemben kerülhet sor. A Kbt. 164. § (5) bekezdéséhez fűzött törvényi indokolás utal a 2007/66/EK irányelv rendelkezéseire, az alternatív szankciókra. Az irányelv az alternatív szankció címzettjeként az ajánlatkérőt nevesíti azzal, hogy a tagállamok széles mérlegelési jogkört ruházhatnak a jogorvoslati szervre a tekintetben, hogy valamennyi lényeges tényezőt figyelembe vegyenek, ideértve a jogsértés súlyosságát, az ajánlatkérő magatartását, a szerződés hatályban maradásának mértékét. Ezekből a rendelkezésekből, valamint a Kbt. alanyi hatályából is az következik, hogy az alternatív szankció, a bírság az I. rendű alperessel szemben szabható ki (BDT. 2017. 3651.).

Nincs tehát lehetőség a szerződő felek egyetemleges kötelezésére, ezért a II. és III. rendű alperesekkel szembeni keresetet elutasító ítéleti rendelkezés e körben helytálló volt.

Nem változtattak a fentieken a felperes által hivatkozott debreceni ítéltáblai határozatok sem, ugyanis a Pf.III.20.858/2017. számú ügyben 2015. január 4. és december 31. közötti, míg a Pf.III.20.854/2017/2. számú ügyben 2015. január 7-ei szállítási szerződésekkel kapcsolatos jogeset elbírálására került sor. Ezekre a szerződésekre tehát a Kbt. módosított (később hatályba lépő) rendelkezéseit kellett alkalmazni.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében írt azon álláspontját, hogy a Kbt. 127. § (2) bekezdés b) pontja szerinti kiemelkedően fontos közérdek megállapítása esetén is szükséges az érvénytelenség kimondása.

A fenti jogszabályi rendelkezéshez fűzött indokolás szerint ugyanis "A bírósági eljárás szükségessége azzal is összefügg, hogy az irányelv által meghatározott, az egyik esetben mérlegelést engedő feltételek fennállásakor a bíróságnak nem kell a szerződés érvénytelenségét

kimondania. Ezeket a feltételeket jeleníti meg a (2) bekezdés: az in-house szerződéseknél előzetes átláthatóságra vonatkozó hirdetmény feladás vagy a szerződés teljesítéséhez fűződő kiemelkedően fontos közérdek. "

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a Kbt. 164. § (5) bekezdése alapján a Kbt. 127. § (2) bekezdésére figyelemmel megállapította az érvénytelenség hiányát és az I. rendű alperest 200.000 Ft pénzbírságban marasztalta, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Nem mentesíti az alperest a pénzbírság megfizetése alól az a hivatkozása, hogy átszervezés folytán nem volt lehetősége a közbeszerzési eljárás lefolytatására. Ez ugyanis olyan az I. rendű alperes terhére eső szervezeti hiányosság, ami a szankció mellőzésére nem ad alapot. A bíróság összegének megállapításakor a másodfokú bíróság figyelembe vette azt a tényt, hogy a felperes már szabott ki bíróságot az I. rendű alperessel szemben. Ez a bíróság azonban közigazgatási típusú jogkövetkezmény, amittől eltér a Kbt. 164. § (5) bekezdése alapján a bíróság által kötelezően kiszabandó bírság. Ez utóbbi bírság mértékének megállapításakor azonban figyelembe kell venni a közigazgatási típusú és az I. rendű alperes által nem vitatottan már megfizetett bírság összegét, a szerződés értékét, a jogsértés súlyát. Mindezeket összességében értékelve a Pp. 206. § (1) bekezdésének az alkalmazásával a másodfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az I. rendű alperesi jogsértéssel 200.000 Ft összegű bírság áll arányban.

A fellebbezés részbeni megalapozottságára tekintettel a másodfokú bíróság a pervesztesség-pernyertesség arányát - mérlegeléssel - 1/4- 3/4-ben állapította meg. Erre figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett az elsőfokú és fellebbezési eljárási költségek viseléséről.

Az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg. Figyelemmel volt arra, hogy az elsőfokú bíróság a 10. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben a pertárgy értékét 232.266.181 Ft-ban állapította meg, amit a felek egyike sem tette vitássá. Ugyanakkor a perben terjedelmes bizonyítás lefolytatására nem volt szükség, a pertartam is viszonylag rövid volt, így a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan állapította meg a felek javára elszámolható ügyvédi, jogtanácsosi munkadíjat.

A felperesnek a Kbt. 164. § (1) bekezdésén alapuló teljes költségmentessége folytán le nem rótt illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2018. július 12.

Dr. Pestovics Ilona s.k.
tanácselnök

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő

